

РЕЗЮМЕ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на ас. д-р Велислава Николаева Костова

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Основи на мениджмънта. Стратегически мениджмънт), обявен в Държавен вестник, брой 85 от 06.11.2012 г.

За участие в обявения от ВСУ „Черноризец Храбър“ конкурс за доцент представените от ас. д-р Велислава Николаева научни трудове са както следва: самостоятелна монография – 1, глава от монографичен цикъл – 1, студия – 1, учебници и учебни помагала – 7 (три от които в съавторство), статии – 11, 8 доклада (5 от които в съавторство).

Научните и изследователски интереси на автора са съсредоточени в следните области:

- ✓ стратегическо управление на бизнес организацията;
- ✓ иновации, инвестиции и тяхната оценка;
- ✓ управление и конкурентоспособност на туристическото предприятие;
- ✓ усъвършенстване на инструментариума за обучение и разработване на стандарти за качество на преподаване в различни образователни структури.

А. Основните резултати от проведените изследвания по проблемите на стратегическото управление са представени в 1 монографично изследване и 4 статии:

1. **Николаева, В.** Стратегическа ориентация в развитието на бизнес организациите. изд. на ВСУ, 2012, ISBN 978-954-715-579-4 (труд № I-1 от списъка с публикации)
2. **Николаева, В.** Мястото на управленското решение в процесите на стратегическия мениджмънт. e-journal на ВСУ, бр. 6, 2012, http://ejournal.vfu.bg/bg/pdfs/Velislava_Nikolaeva-Myasto_na_upravlenskoto_reshenie_v_protsesite_na_strategicheskiya_menidzhamant.pdf, ISSN 1313-7514 (труд № II-1 от списъка с публикации)
3. **Николаева, В.** Приложение на иновациите в стратегическото управление на фирмите. Алманах на ВСУ, Серия „Икономика и стопанско управление“, кн. 9, Варна, 2012, ISSN 1311-9222 (труд № II-2 от списъка с публикации)
4. **Николаева, В.** Аутсорсинг – особености и перспективи. Научен алманах, ВСУ, Серия „Икономика и стопанско управление“, кн. 6, Варна, 2009, ISSN 1311-9222 (труд № II-5 от списъка с публикации)
5. **Николаева, В.** Аутсорсинг – за и против приложението му като фирмена стратегия. Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Хуманитарни науки“, кн.1/ 2008, ISSN 1310-6376 (труд № II-7 от списъка с публикации)

Изборът на тема на монографичното изследване е предпоставен от следните мотиви:

- ✓ установена необходимост от разработване на примерен концептуален модел от последователни дейности и взаимодействия в бизнес организацията при определяне на стратегическата ориентация;
- ✓ фокусиране вниманието на мениджърите върху осъзнатата потребност от перспективно планиране и управление.

Създаването на концептуален модел за определянето на стратегическата ориентация подпомага генерирането на ефекти в следните области:

- ✓ идентифициране на стратегическите фактори за успех чрез осъществяване на разнообразни стратегически анализи;
- ✓ разработване на мисия и визия на бизнес организацията, които са основополагащи стратегическата ориентация на бизнес организацията;
- ✓ установяване на основни проблемни области, приоритетно значими за развитие на бизнес организацията.

Така очертаните сфери предполагат създаване на условия за стратегически избор, които са релевантни на особеностите на българските предприятия, обект на изследване в монографичното изследване. Предмет на изследване са начините за определяне и измерване на стратегическата ориентация на бизнес организацията, приложимостта на различните средства за стратегически анализ и вземането на управленски решения в контекста на изграждане на цялостна концепция за стратегическо управление на бизнес организацията. (труд № I-1 от списъка с научните публикации).

Предложен е актуален прочит на научната дискусия по въпросите за определяне на стратегическата ориентация на бизнес организацията. Систематизирани са различни дефиниции, някои от които дискуссионни, на използвания понятиен апарат, като е предложена и авторова интерпретация. Изведени са основни елементи на стратегическата ориентация и критични области, които подпомагат или пречат определянето и. Направен е проблемен анализ на т. нар. целеви блок като основополагащ формулировката и избора на стратегия. Идентифицирани и анализирани са различни алтернативни модели на за определяне на стратегическата ориентация на бизнес организацията. Възприето и аргументирано е твърдението, че стратегическата ориентация е част от общата концепция за управление и е мощен и надежден инструмент за осигуряване на дългосрочно развитие.

Анализирани са различни области на приложение на иновациите при осъществяването на стратегическо управление. Изследвани са спецификите на управленското решение при определяне на стратегическата ориентация. (трудове № II-1 и № II-2 от списъка с научните публикации) Доказана е необходимостта от използването на разнообразни методи и модели при вземането на решения, свързани със стратегическата ориентация и поведение. Идентифицирани са

различни области на процеса на стратегическо управление и свързаните с него стратегически решения, както и подходящите методи, с които да се подпомогне тяхната аргументация и избор. (труд № II-1 от списъка с научните публикации). Предложените методи за вземане на решения са анализирани в контекста на тяхната приложимост в стратегическото управление и свързаното с него планиране.

Изследвани са особеностите, предимствата и възможностите при използването на аутсорсинга като фирмена стратегия (трудове № II-5 и № II-7 от списъка с научните публикации). Оразмерени са границите, в които аутсорсинга води до повишаване на конкурентоспособността на бизнес организацията. Систематизирани са основните рискове за участниците в аутсорсинговия процес, като са предложени мерки за тяхното отстраняване. Представени са добри практики за аутсорсвани дейности. Разкрити са отличителните черти на видовете аутсорсинг и степента им на приложимост в българските организации.

Направена е комплексна оценка на компонентите определящи стратегическата ориентация. Обоснована е необходимостта от разработването на концептуален модел за нейното определяне, който да е приложим за бизнес организации с различен мащаб и предмет на дейност. Аргументирана е тезата, че успешното пазарно присъствие и развитие зависи от способността за определяне на стратегическата ориентация. Систематизирани и критично анализирани са различни средства за стратегически анализ в контекста на обосновка и подпомагане на стратегическия избор (труд № I-1 от списъка с научните публикации). Доказана е необходимостта от създаване на вътре- организационна среда на приемственост между текущо (оперативно) и стратегическо управление. На основата на системния и процесния подход е разработен концептуален модел, в който във вид на технология и комплекс от мероприятия се проследяват причинно-следствените връзки при разработването и определянето на стратегическата ориентация на бизнес организацията. Нейното правилно определяне и последващата и реализация осигурява дългосрочни конкурентни предимства на бизнес организацията. В резултат на проведените проучвания и анализи са формулирани следните изводи и обобщения:

- ✓ Определянето на стратегическата ориентация е комплекс от интегрирани и взаимно предпоставящи се мероприятия, които формират текущата и бъдещата политика на бизнес организацията;
- ✓ Разбирането за съдържателния обхват на стратегическата ориентация варира в широки граници – от намерение за бъдещо поведение, до план за визуализация на мероприятията и дейностите при оразмеряването на стратегическата ориентация;
- ✓ Предложеният концептуален модел за определяне на стратегическата ориентация може да намери своето реално практическо приложение при създаването на подходяща организационна среда за неговото използване;

- ✓ Аргументирана е тезата, че във всички аспекти на стратегическото управление и в зависимост от степента на новост могат да се открият решения, действия и резултати, които са свързани с иновации или водят до такива, а реализирането на стратегии е свързано с иновационни решения.

Б. Резултатите в областта на иновациите, инвестициите и тяхната оценка са представени в общо 7 публикации: 1 глава от монографичен цикъл, 5 статии и 1 доклад:

1. **Николаева, В.** Приложение на реалните опции при оценка на инвестиционни проекти в условия на риск и неопределеност. изд. на ВСУ, 2012, ISBN 978-954-715-568-8 (труд № I-2 от списъка с научните публикации)
2. **Nikolaeva, V.** The application of real options for evaluation of innovations in the example of „S-Press”. Web-based Journal in Entrepreneurship and Innovation (JEI). 2011. Issue 2, Year 2, November’ 2010, <http://uniruse.bg/jei/Issue-2010/12-2010-JEI-Velislava-Nikolaeva-Corrected-Edited-Final-M.pdf> ISSN 1314-0175 (труд № II-3 от списъка с научните публикации)
3. **Николаева, В.** Фактори за успех и иновационна активност на малки и средни предприятия. Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Хуманитарни науки”, кн.1/ 2009, ISSN 1310-6376 (труд № II-6 от списъка с научните публикации)
4. **Николаева, В.** Тенденции и проблеми в средата и пазарната активност на малките и средни предприятия. V Международна конференция „Мениджмънт и инженеринг”, ТУ-София, 2007, ISSN 1310-3946 (труд № II-8 от списъка с научните публикации)
5. **Николаева, В.** Иновации и управление на малки и средни предприятия. IV Международна конференция “Мениджмънт и инженеринг”, Созопол, 2006, ISSN 1310-3946 (труд № II -10 от списъка с научните публикации)
6. **Николаева, В.** Условия за формиране на конкурентни предимства за малките и средни предприятия в обединеното европейско пространство. Научни трудове на Русенски университет, том 44, серия 5.1 Икономика и мениджмънт, Русе, 2005, ISSN 1311-3321 (труд № II - 11 от списъка с научните публикации)
7. **Николаева, В.** Оценка экономической эффективности инвестиций в инновациях в малых и средних предприятиях. МНПК Стратегия инновационного развития регионов России в посткризисный период, Орлов, т.2, ББК 65.04243, Ц-33, изд. ОРГАС, 30 септември – 1 октомври, 2010, ISBN 978-5-93179-258-3 (труд № III-1 от списъка с научните публикации)

Част от изследователските интереси на автора са насочени към приложението на опционния подход в оценката на инвестиционни и иновационни проекти (трудове № I-2 и № II-3 от списъка с научните публикации). На основата на проблемния анализ е обоснована възможността за представяне на иновацията и свързаната с нея инвестиция като реална опция. Изследвани са популярните средства за традиционен анализ на инвестициите в иновации като са очертани основните им предимства и недостатъци. Систематизирани са спецификите на опционния подход като алтернативен инструмент за оценка на стратегически капиталовложения. Направен е ретроспективен анализ на реалните опции като концептуален подход при оценка на иновациите и свързаните с тях инвестиции и е направена комплексна оценка на видовото многообразие на реалните опции, тяхното изграждане и приложението им в бизнес организацията (труд № I-2 от списъка с научните публикации). Идентифицирани са основни области на вземане на решения, в които е целесъобразно изграждането на реални опции. Обоснована е възможността от използването на интегриран подход за оценка на иновационни и инвестиционни проекти, който съчетава в себе си традиционните методи за избор и този на реалните опции. Систематизирани и анализирани са основни подходи за оценка на реалните опции, които са приложими в бизнес организациите в България. Посочени са реални примери, с които се аргументира практическата им ползност. Формулирани са ограничителни условия, които пречат за масовото използване на опционния подход в бизнес организациите. Определени са границите за приложение на реалните опции в стратегическото управление на бизнес организациите.

Изследвани са факторите за успех на малките и средните предприятия като е аргументирана необходимостта от повишаване на иновационната им активност. Идентифицирани са основни специфики на осъществяваните иновации и предизвикателствата пред малките и средните предприятия. Защитава се тезата, че заради своята численост в националната икономика и значимост за обществено икономическото развитие, разработваните мерки и политики за насърчаване на иновационната активност трябва да са ориентирани преди всичко към малките и средните предприятия (трудове № II-6 и № II-10 от списъка с научните публикации). Това мотивира научните търсения и интереси в областта на цялостното управление (трудове № II-8 и № II-11 от списъка с научните публикации) и стратегическото управление на малките и средните предприятия.

Анализирани и систематизирани са ключовите фактори за успех на малките и средните предприятия в контекста на интеграционните и глобализационните процеси. На основата на сравнителен и ретроспективен анализ е изследвана пазарната и нормативната среда за развитие на малкия бизнес, като е доказана водещата роля на иновациите при формирането на

дългосрочни конкурентни предимства (трудове № II-6, № II-8 и № II-11 от списъка с научните публикации). Изведени и конкретизирани са основни групи критерии за оценка на иновационната дейност (труд № II-6 от списъка с научните публикации), както и стратегическите фактори за успех на бизнес организацията. Аргументирана и защитена е тезата, че в голяма част от средствата за стратегически анализ иновациите са елемент, който се оценява. Проучени и систематизирани са иновационните стратегии.

Доказана е необходимостта и целесъобразността от идентифициране и управление на факторите за успех на бизнес организациите. Обоснована е потребността от икономическа оценка на иновационната дейност като са предложени различни методи и подходи, посредством които тя да бъде извършена (труд № III-1 от списъка с научните публикации). Аргументирана е тезата, че иновациите следва да се оценяват чрез показатели на входа (оценка на ресурсите) и показатели на изхода (резултат от иновацията). Проучени са проблемите пречателни осъществяването на активна иновационна дейност от българските предприятия, като са изследвани различни индустриални групи. Проведените изследвания потвърждават авторската теза, че осъществяването на иновации е вътрешно организационна потребност, зависеща от редица фактори с обективен и субективен характер. Обоснована е необходимостта от ревизия на начина на планиране на фирмената дейност и политика, като предпоставки за повишаване на конкурентоспособността.

Анализирани са процесите на клъстеризация като условие за формиране на конкурентни предимства, иновационната система и иновационния индекс, като са предложени конкретни мерки и препоръки за насърчаване на иновационната активност на малките и средните предприятия (труд № II-10 от списъка с научните публикации).

Постигнатите резултати могат да се резюмират в:

- ✓ Обоснована е необходимостта от осъществяване на активна иновационна дейност, като в сравнителен план са посочени различни нормативни, пазарни и вътрешноорганизационни факти, които аргументират защитаваната авторова теза за иновационната дейност, като ключов фактор за успех;
- ✓ Предложени са различни мерки за насърчаване на иновационната активност и подобряване на иновационната дейност на бизнес организациите;
- ✓ Изследвани са различни методи и модели като е предложен и интегриран подход, посредством който да се оцени целесъобразността на планираните инвестиции в иновации, който е приложим и за други несвързани с иновации капиталовложения;
- ✓ Систематизирани са критични област от дейността на бизнес организациите, в които осъществяването на иновации е стратегически фактор за успех;

- ✓ Проведени са изследвания, проучени и систематизирани са статистически данни, с които са аргументирани ползите от осъществяването на иновации в бизнес организациите;

Аргументирана е авторовата теза за необходимостта от управленска гъвкавост на вземаните решения относно дадена иновация и свързаните с реализацията и дейности. Проучени са критични области в поведението на бизнес организациите при осъществяването на иновации в контекста на тяхната конкурентоспособна и пазарна устойчивост.

В. В третото основно направление от публикационната дейност на автора са изследвани, диагностицирани и анализирани различни области свързани с управлението на туризма и туристическото предприятие. В така посочената област на научните изследвания има общо 5 публикации:

1. **Николаева, В.** Стратегическо управление на малките и средните туристически предприятия – реалност и възможност. e-journal на ВСУ, бр. 6, 2012, http://ejournal.vfu.bg/bg/pdfs/Velislava_Nikolaeva-Strategicheskoupravlenie_v_malko_i_sredno_turisticheskopredpriyatie.pdf, ISSN 1313-7514 (труд № I-3 от списъка с научните публикации)
2. **Николаева, В.** Ролята и мястото на малките и средни предприятия в развитието на туристическия бизнес. Първа международна научно – практическа конференция Икономика и мениджмънт, 2010, ISSN1314-197X (труд № II-4 от списъка с научните публикации)
3. **Николаева, В.** Ролята на малките и средни индустриални фирми в туристическия сектор. Влияещи фактори. Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Хуманитарни науки”, 2’2005, 1’2006, Варна, 2006, ISSN 1310-6376 (труд № II-9 от списъка с научните публикации)
4. **Парашкевова, Л., В. Николаева.** Реляция индустриално предприятие – туристическа фирма как фактор успешной рыночной реализации. Материалы II международной научно-практической конференции „Инновационные технологии социально-экономического комплекса”, том 1, Подолск, 2006, ISBN 5-901895-02-9 (труд № III-2 от списъка с научните публикации)
5. **Николаева, В.** Възможност за иновации в малкия бизнес. Приложение в сферата на туризма. Конференция „Съвременни управленски практики IV”, том 1, Бургаски свободен университет, 2006, ISBN 978-954-9370-46-1 (труд № III-3 от списъка с научните публикации)

Изследваните проблеми и постигнатите резултати могат да се обобщят по следния начин: идентифицирани са положителните и пречателните фактори за формиране на конкурентни предимства на туристическите предприятия. Систематизирани са класификационните признаци за определяне на туристическите предприятия. На основата на критичен анализ са коментирани особеностите на бизнес средата за формиране и развитие на отрасъл туризъм. Като един от актуалните изследователски проблеми за развитието на туризма е

определянето на релацията между индустриалното и туристическото предприятие.

Аргументирана е изследователската теза, че туризмът е индустрия и междуотраслов комплекс, в който участие вземат и различни предприятия, несвързани с непосредственото създаване на туристическия продукт. Във връзка с това в периметъра на авторските изследвания място намират установяването на връзки и модел на взаимодействие между туристическите и несвързаните с туризма предприятия и интеграция на секторите и подсекторите в отрасъл туризъм с предприятията от граничните за него отрасли. Обоснована е авторската теза за значението на малките и средните предприятия в сектор туризъм като генератор на работни места, проводник на иновационни решения и двигател за конкурентоспособно развитие на отрасъла. Конкретизиран е управленски инструментариум за приложение на методите и подходите на стратегическия мениджмънт при разработването на политики за повишаване на конкурентоспособността на малките и средните туристически предприятия (труд № I-3 от списъка с научните публикации).

Систематизирани и анализирани са характерни белези на малките и средните туристически предприятия и специфичния характер на тяхната производствена функция (труд № I-3 от списъка с научните публикации). Проучена е връзката между туристически и несвързани с туризма предприятия, като интегрирана система за създаване на конкурентоспособен туристически продукт. Изследователските търсения на автора са фокусирани върху създаването на работещ инструментариум за организация на дейността им.

Предложена е система от фактори, с които се обосновава значимостта на малките и средните туристически предприятия при създаването на съвкупен туристически продукт. Идентифицирани са основни бариери и нерешени проблеми за осъществяване на стратегически мениджмънт в малките и средните туристически предприятия и са формулирани препоръки за тяхното отстраняване. Установена е необходимостта от разработването на наръчник по стратегически мениджмънт за малките и средните туристически предприятия, в който да се включват различните средства за стратегически анализ и да се даде алгоритъм от действия за тяхното прилагане. Изследователските предизвикателства пред автора са свързани с аргументиране на тезата за перспективите за развитие на специализираните видове туризъм, като една недостатъчно добре разработена пазарна ниша, подкрепена от по-големите възможности за прилагане на иновации, отколкото масовите видове туризъм (труд № III-3 от списъка с научните публикации). Формулирани са препоръки за подобряване и насърчаване на дейността на малките и средните туристически предприятия. Проучени са характера и спецификите на взаимодействието между различните предприятия участващи при създаването на туристическия пазар, като са посочени основните области на взаимодействие между тях и необходимостта те да се разглеждат като единна система.

Г. Резултатите от научните изследвания по проблемите на обучението и качеството на преподаване са представени в общо 5 публикации:

1. **Бодурова, П., В. Стойкова.** Общи принципи и специфики при обучението по Стратегическо управление във ВСУ “Черноризец Храбър”. Международна научно-практическа конференция “Съвременното обучение по икономика и мениджмънт”, МВБУ, Ботевград, 2005, ISBN 954-9432-05-X (труд № III-4 от списъка с научните публикации)
2. **Бодурова, П., В. Николаева.** SWOT-анализът в обучението по Стратегическо управление – оценки, изводи и препоръки. Юбилеен алманах „В криза ли е планирането”, том 2, акад. изд. „Ценов”, Свищов, 2005, ISBN-10-954-23-0301-7 (труд № III-5 от списъка с научните публикации)
3. **Стойкова, В., Мл. Тонев.** Бизнесът на бъдещето - интелектуализация на труда и предизвикателства пред университетското образование. Сборник доклади от международна конференция “Предизвикателства пред образованието и науката в контекста на глобализацията”, том 2, Бургас, 2004, ISBN-954-9370-13-5 (труд № III-6 от списъка с научните публикации)
4. **Тонев, Мл., В. Николаева.** Опит за позициониране на процеса “интелектуализация на бизнеса” в съвременната теория на политическата икономия. Научна конференция “Благосъстояние и икономически растеж при ефективно функционираща пазарна икономика”, изд. „Стопанство”, София, 2003, ISBN 954-494-558-X (труд № III-7 от списъка с научните публикации)
5. **Николаева, В.** Въвеждането на стандарти за качество на обучението и поведението – условие за ефективен мениджмънт в образованието. Конференция “Хуманизъм и прагматизъм в образованието на XXI век”, 2003, ISBN 954-579-169-1 (труд № III-8 от списъка с научните публикации)

В това направление на изследователската дейност е аргументирана авторската теза за необходимост от създаването на условия за взаимосвързаност между теорията и практиката и създаването на работен климат, който да насърчава инициативността на студентите за работа в аудиторните занятия. Във връзка с това са проведени проучвания и са идентифицирани основни проблемни области, в които трябва да се търсят решения, на основата на които са формулирани възможни алтернативни решения. Систематизирани са основни принципи за организация и провеждане на аудиторен курс и свързаните с него извънаудиторни занятия. Защитено е становището за необходимостта от унифициран подход за формиране на крайната оценка по дадена дисциплина (изследването е проведено сред студенти от специалност „Стопанско управление”, които изучават дисциплината „Стратегическо управление”), която

да съчетава аудиторната и извънаудиторната ангажираност на студентите и въвеждането на точковата система при оценка на аудиторната им работа. Установена е необходимост от засилване на екипната работа като предпоставка за повишаване качеството на образователния процес (труд № III-4 от списъка с научните публикации).

В подкрепа на въвеждането на унифицирана система от правила за работа и оценка на студентите, които изучават дисциплината „Стратегическо управление” е проведено изследване, с което да се конкретизират основните проблемни области при усвояване на учебното съдържание. Получените резултати потвърждават, че информационните източници за подготовка на студентите са основните учебни помагала, предпочитана форма за работа в семинарните занятия са казусите и ситуационните игри и не се оправдава очакваната ангажираност при изпълнение на задачите за извънаудиторна заетост.

Разкрити са задълбочаващи се връзки между наука и бизнес, съответно обучение и практика и прогресиращата интелектуализация на бизнеса очертава предизвикателства пред висшето образование, което следва да подготвя кадри със знания адекватни на пазарните реалности. Идентифицирани и критично анализирани са специфичните особености на интелектуализацията на бизнеса, като е аргументирана тезата, че настъпва качествена промяна в човешкото общуване, променя се и характера на самия труд, нараства относителния дял на хората заети в сферата на услугите и се наблюдава тенденция към виртуализация на бизнеса. (трудове № III-6 и № III-7 от списъка с научните публикации)

Изследвани са особеностите на частното училищно образование в контекста на увеличаваща се конкуренция в системата на средните училища и промените в образователната система като цяло (труд III-8 от списъка с научните публикации). Защитена е тезата за необходимостта от въвеждането на стандарти за качество на поведението и обучението, които са своеобразна технология на учебно възпитателния процес по всички управленски равнища. Като интегрирана система от правила в него са систематизирани критериите за измерване на резултатите от осъществяваните класни и извънкласни мероприятия. Формулирани са основните предимства от въвеждането на стандарти за качество на работата и обучението при осъществяването на учебно възпитателния процес, като е защитена авторската позиция, че частното училище е вид бизнес организация, успехът на която е правопропорционален на изградения имидж.

Изследователският интерес на автора е свързан с установяването на влияещите фактори върху качеството на образователния процес и идентифицирането на работещ механизъм, с който да се отстранят констатираните проблеми.

В помощ на преподавателската си дейност и в съответствие с изследователските си интереси авторът има участие в написването на 7 учебници и учебни помагала, (3 от които в съавторство и 4 самостоятелни)

В областта на стратегическото управление са като следва:

1. **Николаева, В.** Стратегически аспекти в управлението. ръководство за семинарни упражнения, изд. на ВСУ, Варна, 2012, ISBN 978-954-715-586-2 (труд № IV-3 от списъка с научните публикации)
2. **Николаева, В.** Стратегическо управление на бизнес организацията. сборник с тестове и задачи. изд. на ВСУ, 2012, ISBN 978-954-715-580-0 (труд № IV-4 от списъка с научните публикации)
3. **Бодурова, П., В. Николаева, Г. Желязкова.** Стратегиите в управлението на фирмите – ръководство за упражнения. ВСУ, 2010, ISBN 978-954-715-445-2 (труд № IV-5 от списъка с научните публикации)

Разработените ръководство за семинарни занятия и сборник с тестове и задачи са предназначени за студенти от специалност „Бизнес администрация”, които изучават дисциплината „Стратегическо управление”. Съдържанието им е изцяло съобразено с учебната програма по дисциплината. Разработените практически казуси и задачи съдействат за провеждането на учебните занятия и повишаването на практическата подготовка на бъдещите млади специалисти по стратегическо управление на бизнес организацията. Авторът е участвал и в екип за разработване на ръководство по стратегическо управление (труд № IV-5 от списъка с научните публикации).

В областта на управлението на туризма и туристическото предприятие авторът е разработил учебник и ръководство за семинарни занятия:

1. **Николаева, В.** Организация и управление на туристическото предприятие. учебник, изд. на ВСУ, 2012. (труд № IV-1 от списъка с научните публикации)
2. **Николаева, В.** Организация и управление на туристическото предприятие. ръководство за самостоятелна работа, изд. на ВСУ, 2013. (труд № IV-2 от списъка с научните публикации)

Учебникът и ръководството са предназначени за студенти от специалност „Бизнес администрация и мениджмънт”.

Учебникът е структуриран в два раздела, в които последователно се изясняват спецификите на туристическия отрасъл и особеностите на организация и управление на туристическото предприятие.

В ръководството са включени тестове, казуси, ситуационни игри и задачи, с които да се затвърдят теоретичните знания и практически умения на студентите.

Авторът е участвал в разработването на учебни помагала по дисциплините „Обща теория на управлението” и „Основи на управлението” изучавани от

студентите в специалност „Бизнес администрация” и „Международни икономически отношения”:

1. **Порязов, А., В. Николаева, П. Ямукова.** Основи на управлението – учебно помагало. изд. на ВСУ, 2010, 38 , ISBN 978-954-715-453-7 (труд № IV-6 от списъка с научните публикации)
2. **Порязов, А., В. Николаева, П. Ямукова.** Въведение в теорията на мениджмънта. изд. на ВСУ, 2010, ISBN 978-954-715-480-3 (труд № IV-7 от списъка с научните публикации)

Учебникът „Въведение в теорията на мениджмънта” е разработен в съответствие с възприетите стандарти за изготвяне на учебни материали за студенти, обучавани в дистанционна форма на обучение. В него авторът самостоятелно е разработил примери, казуси, тестове и задачи към темите в учебното съдържание.

ас. д-р Велислава Николаева

18.12.2012.